

02. marts 2021
Sagsnr. 18/04752
Klagenr.: 1000384
JSE

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**
Toldboden 2
8800 Viborg

STADFÆSTELSE af afslag på dispensation i sag om opførelse af tilbygning inden for fredning i Haderslev Kommune

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 78, stk. 3.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig dels afgørelse af 17. oktober 2017 om afslag på dispensation til opførelse af en tilbygning på matr. nr. F1 beliggende A4 i Haderslev Kommune.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. naturbeskyttelseslovens § 88, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 240 af 13. marts 2019 om naturbeskyttelse med senere ændringer.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 9. november 2017 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejendommens ejer.

Klager har navnlig anført, at

- der tidligere er givet dispensation til opførelse af et hus på 120 m² i det fredede område,
- der er tvivl om, hvor tungt hensynet til at forhindre bebyggelse vejer i fredningen,
- ansøgers ejendom er beliggende i udkanten af det fredede område på en strækning uden historiske broer eller fortidslevn, og
- der ikke vil blive inddraget fredet natur til tilbygningen.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

2.1 Ejendommen/området

Klagen vedrører ejendommen på adressen A4

, matr. nr. F1 . Ejendommen har et areal på 4.683 m², og er beliggende i landzone langs den gamle A1 sydvest for Haderslev.

A1 er en del af A2 og udgøres på denne strækning af en grusvej, der på sin sydlige side afgrænses af et område med trævækst og på sin nordlige side af åbne marker.

Ejendommen er beliggende på den sydlige side af vejen, og er dermed omgivet af træer mod syd, øst og vest, mens der er frit udsyn til og fra ejendommen mod nord, hvor vejen løber. På ejendommen står ifølge BBR et beboelseshus med et grundareal på 87 m² og en garage på 24 m².

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 29. august 1968 om fredning af strækninger af den gamle A1 i F2 og F3 sogne.⁴

Ifølge fredningsbestemmelserne skal vejen henligge i tilstanden på fredningstidspunktet, og en bræmme på 60 meter på hver side af vejen skal friholdes for beplantning samt for bebyggelse af enhver art.

Fredningen er vedtaget på baggrund af et forslag fremsat af Nationalmuseet den 27. februar 1964. Af kendelsen fremgår det, at fredningsnævnet, hvis afgørelse stadfæstedes af Overfredningsnævnet, særligt har lagt vægt på områdets historiske og landskabelige værdier, herunder at vejstrækningen fører fra et typisk østjysk landskab gennem et område med tunneldale og over israndslinjen til et typisk midtjysk landskab.

⁴ <https://www2.blst.dk/nfr/04010.01.pdf>.

2.2 Den påklagede afgørelse

Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig del har den 17. oktober 2017 meddelt afslag på dispensation til opførelse af en tilbygning på ejendommen, jf. naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

Ansøgningen er indgivet af ejendommens ejer den 23. august 2017, og vedrører dispensation til opførelse af en tilbygning med et grundareal på cirka 38 m² og en højde på 4,4 m. Tilbygningen vil blive opført i samme stil som den eksisterende bygning, der har hvide ydervægge og sort tag, og vil indeholde en stue og et kontor.

Fredningsnævnet har under sagens behandling anmodet Miljøstyrelsen om teknisk bistand, jf. naturbeskyttelseslovens § 33, stk. 4. Miljøstyrelsen har ved e-mail af 19. september 2017 oplyst, at ansøgningen ikke giver anledning til bemærkninger fra styrelsens side.

Fredningsnævnet har den 29. september 2017 foretaget besigtigelse af ejendommen med deltagelse af klager, Friluftsrådet, Danmarks Naturfredningsforening og Haderslev Kommune. Klager oplyste under besigtigelsen, at tilbygningen ønskes opført, fordi den nuværende bygning efter klagers opfattelse ikke er egnet til en familie med børn. Danmarks Naturfredningsforening udtalte sig imod en dispensation, der efter foreningens opfattelse vil være i strid med fredningens formål. Friluftsrådet og Haderslev Kommune udtalte, at de ikke vil modsætte sig det ansøgte.

Fredningsnævnets flertal har ved sin afgørelse vurderet, at det ansøgte vil stride mod fredningens formål. Flertallet har lagt vægt på, at F4 er en væsentlig fredning af historisk og landskabsmæssig betydning, at der er et klart forbud mod bebyggelse inden for 60 m af vejen, og at der ikke tidligere er givet lignende tilladelser til udvidelse af eksisterende bygninger i området.

Fredningsnævnets mindretal fandt, at det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål og stemte for, at der blev givet dispensation til opførelse af tilbygningen. Mindretallet lagde vægt på, at den eksisterende bygning er lille og uegnet til en familie, og at der tidligere er givet dispensation til opførelse af et hus på 120 m².⁵ Bygningen er placeret i yderkanten af det fredede område, og tilbygningen vil – herunder i forbindelse med ændringen af tagbelægningen – forbedre helhedsindtrykket af bygningen i det fredede område.

Fredningsnævnet traf afgørelse efter stemmeflertallet og meddelte afslag på det ansøgte.

⁵ Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig dels afgørelse af 15. april 2008 i j.nr. FN SJS 1/2008

2.3 Klagens indhold

Klager har anført, at der er en selvmodsigelse i fredningsnævnets afgørelse, idet fredningsnævnets flertal har lagt vægt på, at der ikke tidligere er givet lignende tilladelser, mens mindretallet har henvist til, at der ved afgørelse af 15. april 2008⁶ er givet dispensation til opførelse af en bygning på 120 m² på en anden ejendom inden for fredningen.

Klager har henvist til, at flere huse blev taget ud af fredningen under fredningssagens behandling i 1968, og at der derfor kan sættes tvivl ved fredningens hensigt i forhold til beboelser langs A1 . Klager har i den forbindelse henvist til, at der er opført en ny lade langs vejen 300 meter fra klagers ejendom.

Derudover har klager anført, at A1 ophører 100 m fra klagers ejendom, og at 60 m heraf er udtaget af fredningen. Klager har her fremhævet, at der ikke findes broer eller andre fortidslevn på vejstrækningen ud for ejendommen.

Endelig har klager oplyst, at tilbygningen ikke vil gå ud over den nuværende indkørsel, og at der derfor ikke vil blive inddraget fredet natur til tilbygningen, samt at klager ikke har planer om at opføre flere tilbygninger på ejendommen.

Den 3. februar 2019 har klager fremsat supplerende bemærkninger, hvor klager har anført, at der tidligere er givet tilladelse til opgravning og nedlæggelse af en spildevandsledning under grusvejen.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en fastsat eller foreslået fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål. Videregående afvigelser fra en fredning end nævnt i stk. 1, samt hel eller delvis ophævelse af en fredning kan efter stk. 5, kun foretages efter reglerne om gennemførelse af fredninger.

Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 29. august 1968 om fredning af strækninger af den gamle A1 i F2 og F3 sogne.

Fredningen har ikke en egentlig formålsbestemmelse, og fredningens formål må derfor vurderes ud fra baggrunden for fredningen sammenholdt med fredningsbestemmelserne.

⁶ Se afgørelsen i note 5

Om baggrunden for fredningen fremgår følgende af Overfredningsnævnets kendelse:

”Ved skrivelse af 27. februar 1964 har Nationalmuseet rejst fredningssag vedrørende to strækninger af den gamle A1 i F2 og F3 sogne:

[...]

Fredningspåstanden går for vejarealets vedkommende ud på, at vejen skal henligge i dens nuværende tilstand. Yderligere befæstelse af vejen må ikke finde sted, idet dog nødvendig vedligeholdelse må foretages.

For de tilgrænsende arealer går fredningspåstanden ud på, at en bræmme på 60 m's dybde, målt fra vejens kanter, med en række udvidelser friholdes for bebyggelse af enhver art. Beplantning må ikke finde sted. Allerede eksisterende beplantning afdrives enten med det samme eller efter et ikke for langt åremål.”

Om fredningsnævnets begrundelse for at vedtage fredningen, fremgår følgende:

”Nævnet finder, at betingelserne for fredning af de af Nationalmuseets påstand omfattede vejstrækninger og disses omgivelser af såvel historiske hensyn som landskabelige årsager er velbegrundet, hvorved i sidste henseende bemærkes, at de pågældende vejstrækninger fra et typisk østjydsk landskab i øst fører gennem et område med tunneldale og over israndslinjen til et typisk midtjydsk landskab [...]”

Fredningsnævnets afgørelse blev stadfæstet af Overfredningsnævnet med visse ændringer i forhold til omfang og erstatning.

I kendelsen er fastsat følgende fredningsbestemmelser:

”Påstanden tages derfor til følge således, at vejstrækningerne fredes som anført samt således, at de tilgrænsende arealer friholdes for bebyggelse af enhver art, og at beplantning ikke må finde sted.”

Af kendelsen fremgår det, at visse ejendomme under fredningssagens behandling blev helt eller delvist undtaget fra fredningen, blandt andet så visse planlagte byggeprojekter kunne udføres. Dette er dog ikke tilfældet for den nuværende matr. nr. F1, som nærværende sag omhandler.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at det ansøgte vil stride mod fredningens formål. Nævnet har især lagt vægt på, at det ansøgte vil udgøre en yderligere bebyggelse på ejendommen i direkte strid med

fredningsbestemmelserne. Derudover har nævnet lagt vægt på, at fredningen ikke indeholder udtrykkelige undtagelser for byggeri på matr. nr. F1 , mens dette gør sig gældende på visse andre ejendomme i området ved fredningen.

Det forhold, at fredningsnævnet tidligere har meddelt tilladelse til opførelse af en medarbejderbolig på 120 m² på matr. nr. F5 , beliggende A3 , kan ikke føre til andet resultat, da fredningskendelsen indeholder udtrykkelig hjemmel til opførelse af en sådan bygning på denne matrikel.

Nævnet finder på denne baggrund, at der ikke er hjemmel i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, til at give dispensation til det ansøgte.

3.2 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Fredningsnævnet for Sydjylland, sydlig dels afgørelse af 17. oktober 2017 om afslag på dispensation til opførelse af en tilbygning på matr. nr. F1 beliggende A4 i Haderslev Kommune.